

RELACIJE KONATIVNIH I PONAŠAJNIH KARAKTERISTIKA U PRETPUBERTETU

Konstantin Momirović

Originalni znanstveni rad

Fakultet za fizičku kulturu
Sveučilišta u Zagrebu

UDK: 376.58

Ružica Bujanović Pastuović

Republički zavod za socijalni rad u Zagrebu

SAŽETAK

Na uzorku od 448 učenika osnovne škole, starih 11 godina analizirane su, pod modelom kanoničke korelacijske analize i kanoničke analize kovarijanci, relacije između dimenzija definiranih kibernetičkim modelom konativnih funkcija i procjena modaliteta ponašanja u pretpubertetu. Pod oba modela nađena je značajna veza između osobina ličnosti i modaliteta ponašanja. Ta se veza može pripisati poteškoćama u prilagođavanju na školsku i porodičnu sredinu i prisustvu neurotskih modaliteta ponašanja u djece sa poremećajima sistema za regulaciju i kontrolu konativnih funkcija.

KLJUČNE RIJEČI

osobine ličnosti /ponašanje/ pretpubertet

1. PROBLEM

Vrijednost bilo koje teorije ličnosti, i vrijednost mjernih instrumenata za procjenu osobina ličnosti izvedenih iz te teorije ovisi od toga u kojoj se mjeri na osnovu procjene tih osobina mogu predvidjeti realni modaliteti ponašanja. Ovo posebno vrijedi za apstraktne kibernetičke teorije, formirane, u pravilu, na osnovu ishoda empirijskih provjera matematičkih modela regulacije i kontrole konativnih funkcija, a ne na osnovu

uopćavanja podataka dobijenih sustavnim opažanjem ili kliničkim ispitivanjima.

Međutim, vrijednost neke teorije ne mora biti jednaka za različite subpopulacije, diferencirane na temelju demografskih ili socioloških kriterija. Suglasnost između rezultata u testovima ličnosti, izvedenih iz neke teorije, i realnih modaliteta ponašanja, utvrđena u stacionarnoj fazi razvoja koaktivnih karakteristika, ne znači nužno da će se takva suglasnost naći i u drugim fazama raz-

voja ličnosti, na primjer u fazi puberteta ili pretpuberteta.

Zbog toga je cilj ovog istraživanja da na jednom dovoljno velikom i dovoljno reprezentativnom uzorku ispitanika, s pomoću dovoljno pouzdanih i valjanih mjernih instrumenata za procjenu dimenzija ličnosti izvedenih iz kibernetičkog modela Momirovića i sur. (Momirović, Horga i Bosnar, 1982; 1984), utvrdi kakve su relacije između bazičnih konativnih karakteristika i oblika ponašanja u školi i porodici u doba pretpuberteta.*

2. METODE

Istraživanje je provedeno na uzorku od 448 ispitanika iz populacije učenika osnovnih škola u Zagrebu koji su na dan početka ispitivanja imali 11 +/- 0,5 godina. Uzorak je izvučen kao dvoetafni grupni uzorak. Efektiv uzorka dopušta da se sa pouzdanošću zaključivanja od 0.95 svaki koeficijent korelacije, čija apsolutna vrijednost dostiže ili premašuje 0.10, smatra različitim od nule.

Procjena ponašanja učenika učinjena je tako da su razrednici, kao najbolji poznavaoči učenika, ispunili upitnik o modalitetima ponašanja koja su konstruirali S. Uzelac i Lj. Mikšaj-Todorović. Upitnik je sadržavao ove varijable, definirane na trostepenoj ordinalnoj skali (uz svaku varijablu nalazi se oznaka kojom je navedena u tabelarnim rezultatima):

1. Opći uspjeh u školi	OPUSP	3. Redovitost u izradi domaćih zadataka	DOMZA
2. Školska disciplina	SKODI	4. Neopravdani izostanci s pojedinih sati nastave	NEOPR
		5. Svojevoljno napuštanje nastave	NAPNA
		6. Neopravdani cjelodnevni izostanci s nastave	IZONA
		7. Rastresenost	RASTR
		8. Grickanje noktiju	GRICK
		9. Tikovi	TIKOV
		10. Neregulirano noćno ili dnevno mokrenje	MOKRE
		11. Sisanje palca	SISAN
		12. Brzopletost u govoru	BRZOP
		13. Sklonost hipohondrijskim jadikovanjima	HIPOH
		14. Nametljivost	NAMET
		15. Prkos	PRKOS
		16. Verbalna agresija	VERBA
		17. Fizička agresija	FIZIA
		18. Laganje	LAGAN
		19. Masturbacija	MASTU
		20. Pušenje	PUSEN
		21. Konzumiranje alkoholnih pića	ALKOH
		22. Bježanje od kuće	BJEJK
		23. Prodaja ili poklanjanje osobne imovine	VLAIM
		24. Prodaja ili poklanjanje porodične imovine	PORIM
		25. Krađa	KRAĐJ

* Nažalost, i pored svih nastojanja, nije bilo moguće pronaći ni jedno istraživanje ovako definiranog problema u stranoj i domaćoj literaturi.

26. Druženje s osobama asocijalnog ponašanja	ASOCO	51. Interes za suprotni spol	SUPSP
27. Tapkarenje	TAPKA	52. Ekscesno ponašanje na stadionu	EKSCE
28. Skitnja	SKITU	53. Sankcije od strane suca za maloljetnike	SANKC
29. Tužikanje	CINKA	54. Krivične prijave za neimovinska krivična djela	DRUGK
30. Ulizivanje nastavniku	ULIZI		
31. Oponiranje kolektivnim akcijama	OPONI		
32. Varanje u školskim ispitnim situacijama	VARAS	Ove su varijable skalirane tako da numerički veći rezultat znači manji intenzitet aberantnog ili neprilagođenog ponašanja.	
33. Zlonamjerno varanje	ZLOVA	Za procjenu osnovnih konativnih dimenzija upotrebljeni su instrumenti konstruirani u skladu s kibernetičkim modelom Roycea i Powella; Horge, Ignjatovića, Momirovića i Gredelja; i Momirovića, Horge i Bosnar (Bosnar, Horga, Prot i Momirović, 1984), koji pretpostavljaju egzistenciju ovih sistema za konativnu regulaciju i kontrolu:	
34. Neurednost tijela i odjeće	NEUTI	- regulator aktiviteta	
35. Neurednost školskog pribora	NEUPR	- regulator organskih funkcija	
36. Pospanost	POSPA	- regulator reakcija obrane	
37. Preprodaja vrijednih predmeta	PREPR	- regulator reakcija napada	
38. Plašljivost	PLASL	- sistem za koordinaciju regulativnih funkcija	
39. Povučenost	POVUC	- sistem za integraciju regulativnih funkcija.	
40. Potištenost	POTIS		
41. Plačljivost	PLACL		
42. Lijenost	NEMAR		
43. Nezainteresiranost	NEZAI		
44. Razmaženost	RAZMA		
45. Mucanje	MUCAN		
46. Uključenost u vannastavne aktivnosti u školi	VANNS	Ovako definirane osobine ličnosti ispitane su posebnom baterijom koju su Momirović, Bosnar i Prot konstruirali za djecu u dobi od 11 do 15 godina. Metrijske karakteristike ovih testova, dobivene na uzorku od 118 ispitanika u dobi od 11 godina, navedene su u narednoj tabeli:	
47. Uključenost u vannastavne aktivnosti izvan škole	VANNI		
48. Ponavljanje razreda	PONRA		
49. Prekidi u školovanju	PREKI		
50. Emocionalna hladnoća	EMOHL		

PREDMETI MJERENJA I METRIJSKE KARAKTERISTIKE TESTOVA LIČNOSTI

REGULATORI	TEST	POUZDANOST	HOMOGENOST
1. regulacija aktiviteta	EPSILON 1/D	.67	.46
2. regulacija organskih funkcija	HI 2/D	.79	.73
3. regulacija reakcija obrane	ALPHA 1/D	.79	.73
4. regulacija reakcija napada	SIGMA 4/D	.81	.63
5. koordinacija i kontrola regulativnih funkcija	DELTA 4/D	.88	.73
6. integracija regulativnih funkcija	ETA 2/D	.84	.75

Rezultati u česticama kodirani su tako da veća skalna vrijednost znači manji poremećaj nekog konativnog regulatora. Izuzetak je test EPSILON 1/D, u kojem veći rezultat znači povišeni nivo aktiviteta.

Relacije modaliteta ponašanja i bazičnih konativnih karakteristika analizirane su pod klasičnim biortogonalnim modelom kanoničke korelacijske analize i pod modelom kanoničke analize kovarijanci (Momirović, Dobrić i Karaman, 1983) programom QCCR (Bosnar, Momirović i Prot, 1984).

3. REZULTATI

Ishodi provedenih analiza prikazani su u ovim tabelama:

- u tabeli 1 su kroskorelacije konativnih testova i procjenjenih modaliteta ponašanja;

- u tabeli 2 su koeficijenti kanoničke determinacije, kanoničke korelacije i vjerojatnost pogreške tipa I;

- u tabelama 3 i 4 su kanonički koeficijenti, kanonički faktori i kanonički krosfaktori za svaki skup varijabli;

- u tabeli 5 su kvazikanonička kovarijanca, kvazikanonička korelacija i vjerojatnost pogreške tipa I;

- u tabelama 6 i 7 su kvazikanonički koeficijenti, struktura i krosstruktura kvazikanoničkog faktora za svaki skup varijabli;

- u tabeli 8 su korelacije i kongruencije kanoničkih i kvazikanoničkih dimenzija izvedenih iz skala za procjenu osnovnih konativnih osobina i skala za procjenu modaliteta ponašanja.

Pod kanoničkim modelom nađena su tri značajna koeficijenta kanoničke korelacije.

Prvi se koeficijent može pripisati vezi između poremećaja sistema za regulaciju i kontrolu reakcija napada i, pretežno, ovih oblika ponašanja: loš uspjeh u školi, loša školska disciplina, neredovitost u izradi domaćih zadaća, rastresenost, prkos, verbalna i fizička agresivnost, oponiranje kolektivnim akcijama, neurednost školskog pribora i nemarnost; međutim, ovakva su djeca, u prosjeku, manje plašljiva, manje povučena, i pokazuju veći interes za suprotni spol.

Drugi koeficijent, približno istog reda veličine, može se pripisati utjecaju

poremećaja u sistemima za koordinaciju i integraciju regulativnih funkcija, popraćenih izvjesnim formama autizma, na slab školski uspjeh, neredovitost u izradi domaćih zadaća, neopravdano izostajanje s nastave, svojevrijedno napuštanje nastave, rastresenost, neurednost tijela i odjeće, neurednost školskog pribora, pospanost, plašljivost, povučenost, nezainteresiranost i mucanje.

I treći je koeficijent kanoničke korelacije približno istog reda veličina kao prva dva. Može se pripisati utjecaju poremećaja sistema za regulaciju i kontrolu reakcija obrane, koji su popraćeni hiperaktivnošću retikularne formacije i poremećajima u oba nadređena kontrolna sistema, na neopravdano izostajanje s nastave, neregulirano noćno ili dnevno mokrenje, brzopletost u govoru, nametljivost, sklonost masturbaciji, ulizivanje nastavniku i nezainteresiranost.

Pod modelom kanoničke analize kovarijanci nađena je samo jedna značajna kvazikanonička korelacija; međutim, kvazikanoničke dimenzije izolirane iz skupa testova ličnosti i iz skupa indikatora aberantnog odnosno neadekvatnog ponašanja bile su mnogo bolje definirane od dimenzija izoliranih pod modelom kanoničke korelacijske analize.

Osrednja veza između mjera efikasnosti sistema za regulaciju konativnih funkcija i indikatora aberantnog ponašanja može se pripisati utjecaju generalnog poremećaja svih regulativnih mehanizama na sve modalitete aberantnog ponašanja, a osobito na loš uspjeh u školi, nedisciplinu, neredovitu izradu domaćih zadaća, neopravdano izostajanje i svojevrijedno napuštanje nastave, rastresenost, tikove, brzopletost u govoru, hipohondričnost, nametljivost, prkos, verbalnu i fizičku agresivnost, laganje, sklonost krađi, druženje s osobama asocijalnog ponašanja, tužakanje, oponiranje kolektivnim akcijama, varanje u ispitnim situacijama, neurednost tijela, odjeće i školskog pribora, pospanost, lijenost, nezainteresiranost i razmaženost.

Iz ovih je rezultata moguće izvesti dva bitna zaključka. Prvi je da je realno ponašanje djece u porodici i školi sukladno sa onim koje je moguće predvidjeti na osnovu kibernetičkog modela konativnih funkcija, što je dobar argument u korist teorije na osnovu koje je ovaj model konstruiran. Drugi je da testovi, namijenjeni procjeni dimenzija pretpostavljenih modelom i u djece u doba pretpuberteta imaju zadovoljavajuću simptomatsku valjanost.

Tabela 1. KROSKORELACIJE IZMEĐU KONATIVNIH VARIJABLI I MODALITETA PONAŠANJA

	EPSILON 1/D	HI 2/D	ALPHA 1/D	SIGMA 4/D	DELTA 4/D	ETA 2/D
1. OPUSP	-.10	.23	.13	.24	.28	.19
2. SKODI	.07	.18	.11	.36	.22	.20
3. DOMZA	-.06	.21	.15	.29	.29	.24
4. NEOPR	.04	.14	.17	.20	.29	.21
5. NAPNA	.02	.14	.10	.14	.22	.11
6. IZONA	-.05	-.01	-.06	.06	.06	-.06

nastavak tabele 1.

	EPSILON 1/D	HI 2/D	ALPHA 1/D	SIGMA 4/D	DELTA 4/D	ETA 2/D
7. RASTR	-.03	.17	.14	.23	.25	.18
8. GRICK	-.02	.01	.02	-.03	.04	-.02
9. TIKOV	-.03	.02	.04	.06	.08	.03
10. MOKRE	.05	.04	.11	-.03	.02	.11
11. SISAN	.00	-.02	.04	.16	.11	.05
12. BRZOP	.06	.09	.10	.20	.20	.14
13. HIPOH	-.03	.06	.04	.01	.07	.07
14. NAMET	.13	.08	.08	.15	.19	.11
15. PRKOS	.07	.12	.06	.29	.18	.11
16. VERBA	.07	.12	.03	.30	.21	.11
17. FIZIA	.06	.09	.03	.22	.20	.10
18. LAGAN	.02	.11	-.02	.11	.14	.06
19. MASTU	.06	.04	.12	-.03	.02	.09
20. PUSEN	.01	-.01	-.01	.08	-.02	-.04
21. ALKOH	.00	.09	.10	.03	.03	.07
22. BJEZK	-.13	.01	-.03	-.06	.03	-.01
23. VLAIM	-.07	.08	-.02	.07	.06	-.05
24. PORIM	-.10	.01	-.03	.00	.01	-.03
25. KRADJ	-.05	.05	.02	-.01	.07	.02
26. ASOCO	.00	.10	.05	.07	.11	.05
27. TAPKA	-.14	-.04	-.06	-.09	-.03	-.08
28. SKITU	-.11	.04	.00	-.03	.06	-.02
29. CINKA	.01	.13	.15	.06	.15	.15
30. ULIZI	.07	.09	.10	.00	.13	.11
31. OPONI	.06	.13	.09	.21	.20	.15
32. VARAS	.01	.10	.04	.14	.15	.08
33. ZLOVA	-.03	-.02	-.01	.09	.06	.00
34. NEUTI	-.11	.17	.04	.10	.19	.10
35. NEUPR	-.08	.16	.03	.21	.20	.17
36. POSPA	-.06	.14	.08	.16	.19	.11
37. PREPR	-.17	-.07	-.09	-.08	-.04	-.06
38. PLASL	-.17	.06	.11	-.12	.07	.12
39. POVUC	-.14	-.01	.04	-.11	.10	.04
40. POTIS	-.02	.08	.16	.11	.16	.11
41. PLACL	-.03	.07	.06	.02	.09	.08
42. NEMAR	.08	.13	.06	.26	.20	.18
43. NEZAI	.04	.14	.13	.22	.26	.22
44. RAZMA	.05	.04	.06	.11	.08	.04
45. MUCAN	-.07	.12	.09	.08	.12	.15
46. VANNS	-.01	-.07	-.06	-.07	-.12	.00
47. VANNI	.13	-.05	-.10	.02	-.12	-.05
48. PONRA	-.06	.06	.06	.00	.06	.06
49. PREKI	-.04	.06	.07	-.02	.06	.04
50. EMOHL	-.05	-.01	.03	-.01	-.04	.01
51. SUPSP	.14	.03	.06	.13	.09	.00
52. EKSCE	-.03	-.05	.05	.08	-.05	-.08
53. SANKC	-.15	-.05	-.02	-.10	-.06	-.06
54. DRUGK	-.04	.00	.06	-.05	.05	-.02

Tabela 2 KOEFICIJENTI KANONIČKE DETERMINACIJE (R^2), KANONIČKE KORELACIJE (R) I VJEROJATNOĆA POGREŠKE PRI ODBACIVANJU HIPOTEZE $R = 0$ (P)

Red. broj	R^2	R	P
1	.31	.56	.00
2	.24	.49	.00
3	.20	.44	.00

Tabela 3 KANONIČKI KOEFICIJENTI (W), KANONIČKI FAKTORI (F) I KANONIČKI KROS-FAKTORI (C) KONATIVNIH TESTOVA

KONATIVNI TEST	W ₁	F ₁	C ₁	W ₂	F ₂	C ₂	W ₃	F ₃	C ₃
EPSILON 1/D	.13	.34	.19	.49	.44	.22	-.55	-.50	-.22
HI 2/D	.25	.23	.13	-.07	-.37	-.18	.77	-.16	-.07
ALPHA 1/D	-.22	.05	.03	.67	-.17	-.09	-.82	-.64	-.28
SIGMA 4/D	1.04	.88	.49	.30	-.14	-.07	.24	-.24	-.10
DELTA 4/D	.17	.39	.22	-.99	-.72	-.36	-.29	-.51	-.23
ETA 2/D	-.57	.12	.07	-.43	-.47	-.23	-.45	-.53	-.24

Tabela 4 KANONIČKI KOEFICIJENTI (W), KANONIČKI FAKTORI (F) I KANONIČKI KROS-FAKTORI (C) MODALITETA PONAŠANJA

	W ₁	F ₁	C ₁	W ₂	F ₂	C ₂	W ₃	F ₃	C ₃
1. OPUSP	.35	(.36)	.20	-.12	(-.53)	-.26	.38	.03	.02
2. SKODI	.19	(.58)	.32	.15	-.20	-.10	-.21	-.15	-.06
3. DOMZA	-.12	(.40)	.23	-.29	(-.49)	-.25	-.12	-.12	-.05
4. NEOPR	.01	.25	.14	.08	(-.38)	-.19	-.44	(-.42)	-.18
5. NAPNA	.09	.24	.13	-.13	(-.31)	-.16	-.14	-.16	-.06
6. IZONA	.08	.20	.11	.03	-.15	-.08	.30	.18	.09
7. RASTR	.01	(.34)	.19	-.09	(-.38)	-.19	.05	-.15	-.06
8. GRICK	-.01	-.03	-.01	.14	-.07	-.04	-.08	-.03	-.01
9. TIKOV	-.08	.10	.05	.14	-.12	-.06	-.07	-.05	-.02
10. MOKRE	-.17	-.16	-.09	.03	.04	.02	-.21	(-.33)	-.15
11. SISAN	.22	.25	.14	-.10	-.12	-.06	-.12	-.14	-.06
12. BRZOP	.23	(.30)	.17	-.09	-.22	-.11	-.03	(-.27)	-.12
13. HIPOH	-.15	-.03	-.02	-.03	-.15	-.08	.16	-.08	-.03
14. NAMET	.14	.25	.14	-.08	-.16	-.08	-.18	(-.33)	-.14
15. PRKOS	.19	(.54)	.30	.17	-.14	-.07	.08	-.07	-.02
16. VERBA	.09	(.57)	.32	-.17	-.25	-.13	.16	-.03	-.01
17. FIZIA	.07	(.42)	.23	.05	-.26	-.13	-.18	-.09	-.04
18. LAGAN	-.02	.25	.14	-.11	-.28	-.14	.17	.10	.05

nastavak tabele 4.

	W ₁	F ₁	C ₁	W ₂	F ₂	C ₂	W ₃	F ₃	C ₃
19. MASTU	.06	-.16	-.08	.30	.08	.04	-.06	(-.36)	-.16
20. PUSEN	.26	.20	.10	-.11	.17	.06	.72	.05	.04
21. ALKOH	-.06	-.00	.00	.10	.03	.02	-.09	-.10	-.04
22. BJEZK	-.15	-.10	-.05	-.15	-.20	-.12	.58	.13	.09
23. VLAIM	.25	.22	.12	-.04	-.11	-.07	.30	.28	.14
24. PORIM	-.20	.03	.02	.46	-.07	-.06	-1.29	.14	.09
25. KRADJ	-.16	-.02	-.01	.46	-.17	-.09	-.08	.00	.01
26. ASOCO	-.08	.13	.07	.11	-.15	-.08	.00	-.02	.00
27. TAPKA	-.04	-.12	-.07	-.04	-.11	-.06	.09	.22	.11
28. SKITU	.08	-.04	-.02	-.13	-.20	-.12	.27	.11	.07
29. CINKA	-.18	.00	.00	-.07	-.20	-.10	-.06	-.27	-.12
30. ULIZI	-.01	-.07	-.04	-.09	-.17	-.08	-.14	(-.31)	-.14
31. OPONI	-.07	(.32)	.18	-.16	-.26	-.13	-.02	-.19	-.08
32. VARAS	-.03	.26	.14	-.07	-.23	-.11	.07	-.02	-.01
33. ZLOVA	.11	.16	.09	.02	-.10	-.06	-.04	.00	.00
34. NEUTI	.03	.17	.10	-.20	(-.48)	-.24	.08	.19	.09
35. NEUPR	.00	(.32)	.18	-.04	(-.48)	-.24	.26	.11	.05
36. POSPA	.11	.25	.14	-.17	(-.35)	-.17	.03	.02	.01
37. PREPR	-.16	-.14	-.08	-.24	-.16	-.10	.39	.26	.14
38. PLASL	-.29	(-.38)	-.21	-.12	(-.34)	-.17	-.07	-.12	-.05
39. POVUC	-.16	-.26	-.15	-.35	(-.38)	-.19	.08	-.08	-.04
40. POTIS	.16	.11	.06	.16	-.17	-.08	-.24	(-.27)	-.12
41. PLACL	-.06	-.02	-.01	-.02	-.18	-.09	-.02	-.10	-.04
42. NEMAR	.17	(.41)	.23	.24	-.26	-.14	-.03	-.17	-.07
43. NEZAI	-.16	.28	.16	-.17	(-.38)	-.19	-.17	(-.32)	-.14
44. RAZMA	-.06	.19	.11	.14	.00	.00	-.01	-.14	-.06
45. MUCAN	-.04	.03	.02	-.24	(-.29)	-.14	-.04	-.05	-.02
46. VANNS	-.05	-.17	-.10	-.08	.10	.06	.23	.04	.01
47. VANNI	.10	.11	.06	.14	(.30)	.15	.06	.08	.04
48. PONRA	.07	-.05	-.03	.04	-.14	-.07	.12	-.06	-.02
49. PREKI	-.10	-.07	-.04	-.31	-.11	-.06	-.14	-.08	-.02
50. EMOHL	.03	-.07	-.04	.15	.05	.02	.21	.00	.00
51. SUPSP	.21	(.30)	.17	.12	.12	.06	-.16	-.22	-.10
52. EKSCE	.01	.09	.05	.40	.20	.10	.17	.15	.07
53. SANKC	.08	-.20	-.11	.08	-.06	-.04	-.20	.15	.08
54. DRUGK	-.21	-.08	-.05	-.25	-.08	-.04	-.12	-.09	-.04

Tabela 5 KVAZIKANONIČKA KOVARIJANCA (s), KVAZIKANONIČKA KORELACIJA (r) I VJEROJATNOĆA POGREŠKE PRI ODBACIVANJU HIPOTEZE $\rho = 0$ (P)

σ	ρ	P
1.82	.37	.00

Tabela 6 KVAZIKANONIČKI KOEFICIJENTI (X), STRUKTURA (F) I KROSSTRUKTURA (L) KVAZIKANONIČKIH FAKTORA KONATIVNIH TESTOVA

KONATIVNI TEST	X	F	L
EPSILON 1/D	.04	.09	.03
HI 2/D	.38	.80	.25
ALPHA 1/D	.27	.77	.18
SIGMA 4/D	.54	.76	.35
DELTA 4/D	.57	.85	.38
ETA 2/D	.41	.86	.27

Tabela 7 KVAZIKANONIČKI KOEFICIJENTI (X), STRUKTURA (F) I KROSSTRUKTURA (L) KVAZIKANONIČKIH FAKTORA MODALITETA PONAŠANJA

	X	F	L
1. OPUSP	.27	(.66)	.28
2. SKODI	.28	(.68)	.28
3. DOMZA	.29	(.76)	.30
4. NEOPR	.25	(.68)	.30
5. NAPNA	.18	(.50)	.18
6. IZONA	.01	.33	.01
7. RASTR	.24	(.67)	.25
8. GRICK	.01	.11	.01
9. TIKOV	.06	(.31)	.06
10. MOKRE	.05	.18	.05
11. SISAN	.10	.08	.10
12. BRZOP	.18	(.54)	.19
13. HIPOH	.06	(.34)	.06
14. NAMET	.16	(.45)	.16
15. PRKOS	.20	(.63)	.21
16. VERBA	.21	(.65)	.22
17. FIZIA	.17	(.58)	.18
18. LAGAN	.11	(.49)	.12
19. MASTU	.05	.15	.05
20. PUSEN	.01	.07	.01
21. ALKOH	.07	.12	.07
22. BJEZK	-.02	.17	-.02
23. VLAIM	.04	.30	.04
24. PORIM	-.01	.18	-.01
25. KRADJ	.04	(.33)	.04
26. ASOCO	.09	(.42)	.10
27. TAPKA	-.08	.03	-.08
28. SKITU	.01	.18	.01
29. CINKA	.14	(.37)	.15
30. ULIZI	.10	.29	.10
31. OPONI	.20	(.53)	.21
32. VARAS	.14	(.45)	.14
33. ZLOVA	.04	.28	.04
34. NEUTI	.15	(.39)	.15

nastavak tabele 7.

	X	F	L
35. NEUPR	.20	(.66)	.21
36. POSPA	.17	(.45)	.18
37. PREPR	-.08	.10	-.08
38. PLASL	.04	.11	.04
39. POVUC	.01	.03	.01
40. POTIS	.15	.28	.15
41. PLACL	.07	.31	.08
42. NEMAR	.22	(.69)	.22
43. NEZAI	.25	(.71)	.25
44. RAZMA	.09	(.34)	.09
45. MUCAN	.13	.25	.13
46. VANNS	-.08	-.21	-.08
47. VANNI	-.07	-.17	-.07
48. PONRA	.05	.10	.06
49. PREKI	.04	.08	.05
50. EMOHL	-.01	.05	-.01
51. SUPSP	.09	.09	.09
52. EKSCE	-.01	.11	-.01
53. SANKC	-.08	.03	-.08
54. DRUGK	.01	.08	.01

Tabela 8 KORELACIJE (A) I KONGRUENCIJE (K) KANONIČKIH (CAN) I KVAZIKANONIČKIH (Q) DIMENZIJA KONATIVNIH TESTOVA (N) I MODALITETA PONAŠANJA (P)

	QAN	QKN	QAP	QKP
CAN 1	.48	.71	.54	.80
CAN 2	-.48	-.79	-.53	-.86
CAN 3	-.50	-.84	-.27	-.44

LITERATURA

(1) Bosnar, K., Horga, S., Prot, F., Momirović, K. (1984):

Karakteristike kolekcije testova za procjenu osobina ličnosti na osnovu jednog kibernetičkog modela. Čovek i zanimanje, 28, 4:7-9.

(2) Bosnar, K., Momirović, K., Prot, F. (1984):

Program QCCR. U K. Momirović i sur., 'Kompjuterski programi za klasifikaciju, selekciju, programiranje i kontrolu treninga', Institut za kineziologiju, Zagreb.

(3) Momirović, K., Horga, S., Bosnar, K. (1982):

Prilog formiranju jednog kibernetičkog modela strukture konativnih faktora. Kineziologija, 14, 5:83-108.

(4) Momirović, K., Dobrić, V., Karaman, Ž. (1983):

Canonical covariance analysis. Proceedings of 5th International Symposium 'Computer at the University', 463-473.

(5) Momirović, K., Horga, S., Bosnar, K. (1984):

O mogućnosti sinteze nekih teorija ličnosti na temelju jednog kibernetičkog modela strukture konativnih faktora. Čovek i zanimanje, 28, 4:3-6.

RELATIONS BETWEEN CONATIVE AND BEHAVIORAL CHARACTERISTICS IN PUBERTY

Summary:

Relations between dimensions defined under cybernetic model of conative functions and estimations of behavioral modalities in puberty, were analyzed under the model of canonic correlation analyses and canonic covariance analyses, on the sample of 448 11 years old, primary school pupils. Under both models a significant connection between personality characteristics and behavioral modalities was found. This connection can be attributed to adaptational difficulties on the school and family environment, as well as to neurotic behavioral modalities in children with disturbed system for regulation and control of conative functions.

KEY WORDS: personality characteristics, /behavior/ prepuberty